

**UCHWAŁA NR IX/ /2024
RADY MIEJSKIEJ W RZGOWIE**

z dnia 18 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rzgów na lata 2025-2027"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465; zm. poz. 1572), art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177; zm.: Dz. U. z 2023 r. poz. 818 oraz z 2024 r. poz. 742, poz. 743, poz. 858 i poz. 1572, M. P. z 2024 r. poz. 230) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rzgów na lata 2025-2027” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Rzgowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE RZGÓW NA LATA 2025-2027

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego jak również naturalnym środowiskiem rozwoju człowieka. W rodzinie realizowane są określone zasady, które pozwalają budować prawidłowe relacje społeczne. Rodzina funkcjonująca prawidłowo daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa, wzmacnia ich rozwój osobisty, a jako pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze bezpośrednio oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, poglądy. Rodzina ma kluczowe znaczenie dla życia i prawidłowego rozwoju dziecka. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę i pomoc w przewyciężaniu zaistniałej sytuacji.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rzgów na lata 2025 - 2027 jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w latach 2022 – 2024.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu ról opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełnienia tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Planowane działania będą miały charakter: profilaktyczny, interwencyjny i reintegracyjny. Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym kryzys powinny świadczyć lokalne służby społeczne oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny, z zachowaniem zasady wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji itp.

Niniejszy Program wskazuje działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jak również działania profilaktyczne i prorodzinne, których celem jest zapobieganie marginalizacji oraz społecznemu wykluczeniu.

Zgodnie z art. 176 ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;

- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

II. PODSTAWA PRAWNA

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- 2) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.)
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
- 4) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 poz. 2151 z późn. zm.);
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani (Dz.U. z 2023 poz. 1939 z późn.zm.);
- 6) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.);
- 7) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923 z późn. zm.);
- 8) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 323 z późn.zm.);
- 9) Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2023 poz. 1993 z późn.zm.).

III. ANALIZA SWOT

W celu ustalenia kierunków działania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 dokonano analizy SWOT Programu, który wdrażany i realizowany był w latach 2022-2024 przez Gminę Rzgów.

Analiza tych czynników pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza obecnej sytuacji rodziny, dziecka i systemu opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu.

Tabela nr 1

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • wyszkolona i doświadczona kadra pracownicza, • dobra znajomość zasobów środowiska lokalnego przez pracowników MOPS, • współpraca pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny, • realizacja programów profilaktycznych realizowanych przez placówki oświatowe, • udział w programach rządowych: - „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022 - 2023 	<ul style="list-style-type: none"> • brak specjalistycznego poradnictwa i terapii rodzinnej, które zaspokoiliłyby rosnące potrzeby w zakresie fachowego poradnictwa rodzinnego, terapii rodzinnej, mediacyjnej, • brak grup samopomocowych w gminie dla osób dotkniętych problemem przemocy, • brak placówek wsparcia dziennego w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. świetlice środowiskowe, kluby i ogniska wychowawcze,

<p>– „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2022 oraz edycja 2023,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny, • wsparcie rodzin przez asystenta rodziny, • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • rozwinięta baza rekreacyjno – sportowa, służąca rodzinie (GOSTiR, GOK, boisko Orlik, zielone, siłownie, skatepark, place zabaw), • różnorodna i bogata, bezpłatna oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (GOSTiR, GOK), • dowóz dzieci niepełnosprawnych do szkół, • zwrot kosztów za przewóz dzieci niepełnosprawnych do szkół, • pomoc materialna dla uczniów, • działalność punktu konsultacyjnego • działalność Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej na terenie gminy Rzgów, • bezpłatna pomoc prawna na terenie gminy Rzgów, • baza lokali komunalnych, socjalnych i interwencyjnych stworzona przez Gminę Rzgów • rozwój sieci przedszkoli i żłobków 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zaplecza lokalowego do realizacji form wsparcia dziennego, • brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia, oraz preferowanie wyuczzonej bezradności i roszczeniowości u części rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, niechęć do wykorzystywania własnych zasobów, • brak rodzin wspierających, • zbyt mała liczba dzieci wracających do rodzin biologicznych,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość pozyskania zewnętrznych środków, • kontynuacja działań realizowanych w ramach programów na rzecz rodziny, • rosnąca świadomość społeczna w zakresie: rodziny w życiu człowieka, dotycząca wiedzy na temat prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, a także wiedzy i umiejętności korzystania przez rodzinę z różnych form wsparcia, • zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia, • wzmocnienie/utrzymanie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, • zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych • zatrudnienie przez MOPS psychologa, • rozwój placówek opiekuńczo – wychowawczych, tj. żłobek, przedszkola, • wdrażanie innowacyjnych metod pracy z rodziną. 	<ul style="list-style-type: none"> • złożoność problemów rodzin (przemoc, finansowych, alkoholizm, narkomania), • niespójne przepisy prawa, • zatracenie rodzinnych wartości, • degradacja relacji rodzinnych (rozwoły, separacja, wyjazdy za granicę, alienacja rodzicielska), <ul style="list-style-type: none"> • zagrażające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu, • demoralizacja dzieci i młodzieży, • stereotypowe myślenie rodzin, które nie chcą zmian, ingerencji instytucji w życie rodziny, • wzrost kosztów utrzymania rodziny, • wypalenie zawodowe pracowników, • pomoc finansowa jako jedyna stosowana forma pomocy rodzinie, • brak miejsc w pieczy zastępczej i chętnych kandydatów do pełnienia roli rodziny zastępczej, • przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dzieci na instytucje.

IV. DIAGNOZA

Gmina Rzgów jest gminą miejsko-wiejską położoną w centralnej części województwa łódzkiego, w powiecie łódzkim wschodnim. Zajmuje powierzchnię 66,32 km² i jest jedną z sześciu powiatowych jednostek terytorialnych. Gmina Rzgów graniczy od północy z miastem Łódź, od wschodu z gminą Brójce, od południa z gminą Tuszyn, od południowego zachodu z gminą Pabianice, zaś od zachodu z gminą Ksawerów.

W skład gminy wchodzi miasto Rzgów oraz 14 sołectw: Bronisin Dworski, Czyżeminek, Gospodarz, Grodzisko-Konstantyna, Guzew-Babichy, Huta Wiskicka-Tadzin, Kalino, Kalinko, Prawda, Romanów, Rzgów I i Rzgów II, Stara Gadka, Starowa Góra. Pod względem fizycznogeograficznym obszar gminy leży w podprowincji Niziny Środkowopolskiej, w południowej części Niziny Mazowieckiej, w obrębie makroregionu Wzniesień Południowomazowieckich i mezoregionu Wysoczyzny Bełchatowskiej. Charakterystyczna dla lokalnego krajobrazu jest falista równina z ciągiem ostańcowych wzgórz morenowych. Sieć hydrologiczną gminy Rzgów tworzą: rzeka Ner oraz rzeki Dobrzyńka i Struga wraz z ich licznymi dopływami.

Poniższe tabele przedstawiają m.in.: informacje na temat liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, liczby rodzin korzystających z: systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, Karty Dużej Rodziny, objętych wsparciem w ramach innych programów rządowych, liczby dzieci z terenu Gminy Rzgów umieszczonych w pieczy zastępczej, rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny.

Tabela służy do analizy danych o rodzinach objętych wsparciem oraz określenia celów pracy z rodziną.

Tabela nr 2

Wyszczególnienie	Lata	
	2022	2023
Liczba mieszkańców Gminy Rzgów zameldowanych na pobyt stały	10377	10498
Liczba dzieci zamieszkujących Gminę Rzgów w wieku 0–18 zameldowanych na pobyt stały	2283	2304
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	164	150
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	336	332
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	22	18
Liczba dzieci korzystających ze stypendiów szkolnych	13	7
Liczba dzieci korzystających z zasiłków szkolnych	2	0
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	1	2
Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku osłonowego	1002	0
Liczba gospodarstw domowych korzystających z refundacji VAT (dodatek gazowy)	0	29
Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania innych źródeł ciepła (ZC)	289	17
Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku węglowego	1524	140
Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku elektrycznego	0	72
Liczba rodzin, którym wydano Karty Dużej Rodziny	41	63
Liczba osób korzystających z zasiłków celowych	79	77
Liczba osób korzystających z zasiłków okresowych	56	47
Liczba osób korzystających z zasiłków stałych	19	16
Liczba osób zgłoszonych do GKRPA w celu podjęcia leczenia odwykowego	13	8
Liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskie Karty"	10	15
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Rzgów przebywających w pieczy zastępczej	9	10
Liczba asystentów rodziny	1	1

Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	13	12
--	----	----

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzgowie i Urzędu Miejskiego w Rzgowie.

Tabela nr 3

Wyszczególnienie programu	Liczba osób korzystających z programu	
	2022	2023
„Posiłek w szkole i w domu”	57	63
„Opieka wytchnieniowa” - edycja 2022 i edycja 2023	10	10

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzgowie i Urzędu Miejskiego w Rzgowie.

Z powyższych danych wynika, że liczba osób zameldowanych na pobyt stały w Gminie Rzgów w latach 2022 - 2023 utrzymuje się na zbliżonym poziomie z tendencją wzrostową. Podobnie liczba rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej w latach 2022 - 2023 pozostaje na podobnym poziomie jednak z tendencją malejącą. Widoczny jest niewielki spadek liczby osób korzystających ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz malejąca liczba dzieci korzystających ze stypendium szkolnego. Związane to jest z poprawiającą się sytuacją dochodową rodzin w omawianym okresie i jednoczesnym brakiem zmian kryteriów dochodowych.

Obserwowalny jest też wzrost liczby rodzin, którym wydano Kartę Dużej Rodziny. Przyczyn upatrujemy w zmianie przepisów prawa, które pozwoliły uzyskać Kartę Dużej Rodziny osobom posiadającym dorosłe już dzieci.

Z powyższych zestawień wynika, iż Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych swoimi działaniami objęła w 2023 mniejszą liczbę osób w stosunku do roku 2022. Wzrosła zaś liczba prowadzonych procedur "Niebieskie Karty".

Należy zwrócić również uwagę na nowe formy wsparcia w postaci różnego rodzaju dodatków, z których skorzystało wiele rodzin z terenu gminy.

Widoczna jest stała tendencja korzystania z nowych form wsparcia z udziałem Gminy Rzgów w programach zewnętrznych z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, tj. Program „Opieka Wytchnieniowa“ edycja 2022 i edycja 2023.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin oraz liczbę osób w rodzinach korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzgowie, w podziale na przyczyny korzystania z pomocy.

Tabela nr 4

Powody trudnej sytuacji życiowej	2022		2023	
	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	45	64	38	54
Bezdomność	2	2	1	1
Potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności	1	5	1	5
Bezrobocie	31	53	23	38
Niepełnosprawność	41	54	31	45
Długotrwała lub ciężka choroba	41	54	37	50
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym rodziny:	11	31	8	26
-niepełne	7	20	4	12
-wielodzietne	2	10	3	15

Przemoc domowa	1	4	0	0
Alkoholizm	12	17	9	17
Narkomania	1	1	3	3
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	2	5
Zdarzenia losowe	2	3	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzgowie.

Długotrwała choroba, ubóstwo i niepełnosprawność to najczęstsze przyczyny udzielania pomocy społecznej. Ponadto w rodzinach korzystających ze wsparcia często występowały inne problemy: bezrobocie, alkoholizm oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W wielu rodzinach występowało zjawisko wielopropblemowości, które spowodowało, że rodziny nie były w stanie samodzielnie pokonać trudności życiowych i wymagały w tym zakresie wsparcia instytucjonalnego.

Poniższe zestawienie przedstawia typy rodzin objętych pomocą społeczną ze względu na liczbę dzieci w rodzinie w latach 2022 – 2023.

Tabela nr 5

Rodziny z dziećmi	Rok	
	2022	2023
Ogółem:	164	150
w tym o liczbie dzieci:		
1	14	13
2	12	10
3	3	6
4	2	2
5	2	2
6 i więcej	0	0

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzgowie.

Na przestrzeni lat 2022 – 2023 liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną utrzymuje się na podobnym poziomie. Ze wszystkich rodzin korzystających ze wsparcia działu pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzgowie najwięcej było rodzin, w których było jedno lub dwoje dzieci.

W wyniku dysfunkcji, które dotyczą rodziny objęte wsparciem dochodzi do sytuacji kryzysowych, kiedy należy zabezpieczyć dobro małoletnich dzieci poprzez umieszczenie w pieczy zastępczej. Liczbę dzieci przebywających w systemie pieczy zastępczej, z terenu gminy Rzgów, przedstawiają poniższe dane pozyskane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łodzi.

Tabela nr 6

Piecza zastępcza rodzinna	Liczba podmiotów		Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	
	Rok		Rok	
	2022	2023	2022	2023
Rodziny zastępcze spokrewnione	6	5	8	7
Rodziny zastępcze niezawodowe	0	0	0	0
Rodziny zastępcze zawodowe	0	1	0	1
Rodziny zastępcze zawodowe, pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	0	1	0	2
Rdd - rodzinna piecza zastępcza	1	0	1	0
Ogółem:	7	7	9	10

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łodzi.

Z powyższej tabeli wynika, iż na przestrzeni lat 2022 – 2023 liczba podmiotów – pieczy zastępczej niezawodowej nieznacznie wzrosła, zaś liczba rodzin zastępczych spokrewnionych utrzymuje się na podobnym poziomie. Liczba dzieci z terenu Gminy Rzgów umieszczonych w pieczy zastępczej, za które Gmina Rzgów ponosiła odpłatność, to w roku 2022 dziewięcioro dzieci, w roku 2023 dziesięcioro dzieci.

Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i napotykają trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych zostaje przydzielony asystent rodziny. Współpraca z asystentem odbywa się za zgodą rodziny i przy aktywnym jej udziale lub zgodnie z postanowieniem sądu. Na przestrzeni lat 2022 – 2023 asystent rodziny współpracował z rodzinami, które przejawiały problemy z prawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo – wychowawcze. Działania asystenta rodziny w celu poprawy funkcjonowania rodziny zmierzały: do podniesienia poziomu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z trudnymi sytuacjami dnia codziennego przez rodziców lub opiekunów dzieci. Sytuacja życiowa tych rodzin była często bardzo skomplikowana i złożona. Dodatkowo w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny występowały problemy takie, jak: bezrobocie, niepełnosprawność, problem uzależnienia od alkoholu, ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystent rodziny może prowadzić również pracę z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w celu umożliwienia dziecku powrotu do rodziców biologicznych. Na przestrzeni lat 2022 – 2023 asystent rodziny pracował z czterem rodzinami biologicznymi, jedno dziecko powróciło do rodziny biologicznej.

Tabela nr 7

		Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci w rodzinach
Rok	2022	13	27
	2023	12	28

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzgowie.

W latach 2022 – 2023 liczba rodzin objętych wsparciem asystenta nie uległa istotnej zmianie. Ważny jest fakt, iż część rodzin zakończyła współpracę z asystentem rodziny z uwagi na poprawę wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pełnienia ról społecznych i rodzicielskich oraz poprawę funkcjonowania w środowisku i podlega jedynie monitoringowi. Jednakże na ich miejsce pojawiły się inne rodziny, które wymagały wsparcia asystenta.

V. ZASOBY INSTYTUCJONALNE

W strukturach lokalnych działają instytucje realizujące zadania z zakresu wspierania rodziny oraz podmioty pełniące funkcje pomocnicze, uzupełniające. Należą do nich :

- 1) Urząd Miejski w Rzgowie (UM);
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie (MOPS);
- 3) Zespół Interdyscyplinarny w Rzgowie (ZI);
- 4) Placówki oświatowe: Przedszkole Publiczne w Rzgowie, Punkt przedszkolny w Guzewie i Punkt przedszkolny w Tadzynie, Szkoła Podstawowa im. Jana Długosza w Rzgowie, Szkoła Podstawowa im. Św.Królowej Jadwigi w Kalinie, Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Guzewie;
- 5) Zespół Żłobków Samorządowych;
- 6) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzgowie (GKRPA);
- 7) Gminny Ośrodek Kultury w Rzgowie (GOK);
- 8) Gminny Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji (GOSTiR);
- 9) Gminna Przychodnia Zdrowia w Rzgowie (GPZ);
- 10) Komisariat Policji w Rzgowie;
- 11) Punkt konsultacyjny w Rzgowie;
- 12) Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Rzgów, w tym w szczególności Parafialny Zespół Caritas przy parafii p.w. Św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Rzgowie, "Stowarzyszenie Kaprała Wojtka w Rzgowie" oraz kluby sportowe;
- 13) Placówki oświatowe niepubliczne: Niepubliczne Przedszkole, Żłobek i Klub dziecięcy „Akademia Uśmiechu”, Niepubliczne Integracyjne Przedszkole Językowe „Kraina Niedźwiadków” , Niepubliczne Przedszkole LALIBU / dwujęzyczne polsko-angielskie/, Starowa Góra, Niepubliczne Przedszkole Kulturowo - Rekreacyjne Świat Odkrywców, Stara Gadka, Centrum Edukacji i Rozwoju MALAGA EDU.

Ponadto, poza gminą, wsparciem dla rodzin służą:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Powiatu Łódzkiego Wschodniego;
- 2) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Koluszkach - filia w Rzgowie;
- 3) Sądy – kuratorzy sądowi;
- 4) Fundacja Wsparcia Psychospołecznego, Fundacja "Uwolnienie";

Działalność wspierającą rodzinę poszczególnych instytucji obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 8

Lp	Instytucja	Działalność wspierająca rodzinę
1	Urząd Miejski w Rzgowie	Organizowanie przewozów dzieci niepełnosprawnych; wyprawa szkolna; udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych promujących rodzinę; organizowanie pikników rodzinnych.
2	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie	Praca socjalna, pomoc finansowa, rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, stypendia szkolne, zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, wsparcie w ramach ustawy "za życiem", aktywizacja społeczna i zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, objęcie rodzin pomocą asystenta rodziny.
3	Zespół Interdyscyplinarny w Rzgowie	Wsparcie i pomoc dla rodzin i osób w przezwyciężeniu problemu przemocy domowej.
4	Placówki oświatowe	Działalność edukacyjno – wychowawcza, organizowanie

		zajęć pozaszkolnych, wyrównujących szanse edukacyjne, socjoterapeutycznych, organizowanie dzieciom czasu wolnego - koła zainteresowań, świetlice szkolne; realizacja programów z zakresu profilaktyki uzależnień, przemocy, odpowiedzialności karnej nieletnich; włączanie się w ogólnokrajowe kampanie promujące rodzinę; szkolenia, warsztaty, pogadanki dla rodziców i uczniów w zakresie uzależnień, trudności opiekuńczo - wychowawczych; pomoc psychologiczno - pedagogiczna dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
5	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzgowie	Profilaktyka uzależnień, przeciwdziałanie demoralizacji dzieci i młodzieży, problemy związane z nadużywaniem alkoholu; organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego, organizowanie obozów terapeutycznych dla rodzin z dysfunkcjami; organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem; udział w ogólnopolskich kampaniach promujących rodzinę.
6	Gminny Ośrodek Kultury i Gminny Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji	Krzewienie kultury, pozytywnych form organizacji czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży; działalność profilaktyczna w zakresie zdrowia, uzależnień; udostępnienie bazy lokalowej; udział w organizowaniu pogadanek, warsztatów, wycieczek, wyjazdów; wspieranie aktywności lokalnej.
7	Gminna Przychodnia Zdrowia w Rzgowie	Działania w zakresie profilaktyki zdrowia, szczepienia dzieci, opieka zdrowotna rodzin. Profilaktyka w zakresie chorób zakaźnych.
8	Policja	Działania interwencyjne, profilaktyczne spotkania z dziećmi i młodzieżą; działania wspomagające MOPS oraz inne instytucje pracujące z rodziną.
9	Punkt konsultacyjny w Rzgowie	Poradnictwo specjalistyczne, wsparcie psychologiczno – terapeutyczne dla osób doznających przemocy, zagrożonych wykluczeniem społecznym; profilaktyka uzależnień – cykle spotkań z młodzieżą i osobami dorosłymi, działalność promująca zdrowy tryb życia.
10	Organizacje pozarządowe	Zgodnie ze statutową działalnością nakierowaną na rodzinę z dziećmi lub dziećmi.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rzgów na lata 2025-2027 będą:

- 1) rodziny zamieszkałe na terenie gminy Rzgów wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności, których same nie mogą pokonać;
- 2) rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i powrotu do domu rodzinnego.

Program w szczególności skierowany będzie do:

- 1) rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i niezaradnych życiowo;
- 2) rodzin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych;
- 3) rodzin dotkniętych uzależnieniem i przemocą;
- 4) rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostosowaniem społecznym;
- 5) rodzin ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

VII. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Cel główny: Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zamieszkujących na terenie gminy Rzgów.

Cel główny jest realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- 1) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny i dziecka.
- 2) Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
- 3) Kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach przeżywających trudności w wypełnieniu swoich funkcji.
- 4) Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.
- 5) Wspieranie kobiet w ciąży ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz rodzin w szczególności rodzin z dziećmi u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.
- 6) Systematyczne podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom.

Cel główny: Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zamieszkujących na terenie gminy Rzgów.

Zadania	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji	Źródła finansowania
1. Cel szczegółowy: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny i dziecka.				
Monitoring sytuacji rodzin z dziećmi	- liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną	MOPS	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej (bezpieczeństwo socjalne)	- liczba dzieci korzystających z posiłku - liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy żywnościowej (FEPŻ) - liczba rodzin z dziećmi korzystających z zasiłków celowych na zakup żywności - liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń rodzinnych - liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń Funduszu Alimentacyjnego - liczba rodzin z dziećmi korzystających z dodatku mieszkaniowego	MOPS	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
2. Cel szczegółowy: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.				
Udzielenie pomocy w formie: stypendiów, zasiłków szkolnych, socjalnych, zasiłków szkolnych,	- liczba rodzin/ dzieci korzystających ze stypendiów - liczba rodzin/dzieci korzystających z wyprawek szkolnych	MOPS UM	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne

wyprawki szkolne.				
Realizowanie programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.	Realizacja programów: TAK/NIE	placówki oświatowe	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
Wsparcie dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych poprzez poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne	- ilość pedagogów szkolnych - czy są prowadzone konsultacje i porady dla dzieci i młodzieży	placówki oświatowe	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
3. Cel szczegółowy: Kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji.				
Praca środowiskowa promująca właściwe wzorce rodziny	- liczba asystentów rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba pracowników socjalnych - liczba rodzin z dziećmi objętych pracą socjalną	MOPS	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
Wspieranie rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej	- liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej - liczba rodzin biologicznych, z którymi współpracuje asystent rodziny - liczba rodzin biologicznych, z którymi współpracuje pracownik socjalny - liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	MOPS PCPR Łódź - Wschód	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
Realizowanie działań profilaktyczno - edukacyjnych dla rodziców	- ilość zorganizowanych spotkań dla rodziców	GKRPA Placówki oświatowe Policja	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
Współpraca podmiotów pracujących na rzecz rodziny	- liczba podmiotów współpracujących na rzecz rodziny - liczba wniosków asystenta rodziny o udostępnienie informacji dotyczących rodzin - liczba wniosków o wgląd w sytuację rodziny - liczba rodzin	MOPS PCPR Policja Placówki oświatowe GPZ	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne

	biologicznych, z którymi podjęto współpracę pod kątem powrotu dziecka do środowiska			
4. Cel szczegółowy: Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.				
Monitorowanie rodzin z dziećmi zagrożonych uzależnieniami	- liczba rodzin z dziećmi, którym udzielono pomocy z powodu uzależnienia - liczba wniosków skierowanych do GKRPA - liczba wniosków do sądu o wgląd w sytuację małoletnich dzieci	MOPS	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej	- liczba wszczętych procedur "Niebieskiej Karty" w rodzinach z dziećmi, w tym: - podmioty, które wszczęły procedurę "Niebieskiej Karty" - czy podmioty posiadają "Standardy ochrony małoletnich"	MOPS ZI Policja placówki oświatowe GPZ	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
Zabezpieczanie środków finansowych przeznaczonych na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	- wysokość środków finansowych przeznaczonych na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej w roku sprawozdawczym	MOPS	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
Organizowanie kolonii/ obozów terapeutycznych dla rodziców, dzieci i młodzieży	- ilość zorganizowanych kolonii/ obozów terapeutycznych - ilość dzieci i młodzieży biorących udział w koloniach/ obozach terapeutycznych - ilość rodziców biorących udział w koloniach/ obozach terapeutycznych	GKRPA	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
5. Cel szczegółowy: Wspieranie kobiet w ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz rodzin w szczególności rodzin z dziećmi, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.				
Praca środowiskowa	- liczba rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi objętych wsparciem asystentów rodziny w odniesieniu do ustawy „Za zyciem“	MOPS	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne

Objęcie wsparciem materialnym rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym	- liczba rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł	MOPS	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne
6. Cel szczegółowy: Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom.				
Udział w szkoleniach zawodowych, osób zawodowo pomagającym rodzinom i dzieciom	- liczba osób uczestniczących w szkoleniach	MOPS placówki oświatowe GPZ Policja	2025-2027	Środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne

VIII. OCZEKIWANE EFEKTY

Spodziewanymi rezultatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rzgów na lata 2025-2027 są:

- 1) Wzrost poziomu bezpieczeństwa socjalnego rodzin i dzieci w gminie Rzgów.
- 2) Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenu gminy Rzgów.
- 3) Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej i przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich oraz wzmocnienia więzi rodzicielskich.
- 4) Powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej i jednocześnie obniżenie kosztów gminy w zakresie utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.
- 5) Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami, uzależnieniami.
- 6) Ograniczenie negatywnych zjawisk tj, przemoc, uzależnienie.
- 7) Podniesienie świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych.

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 -2027 w Gminie Rzgów są środki własne realizatorów działania, środki zewnętrzne oraz środki pozyskiwane z innych źródeł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie zaplanował na realizację zadań związanych z realizacją programu na 2025 rok kwotę w wysokości 227.350,00 zł.

X. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Realizacja Programu zakłada stałą współpracę pomiędzy instytucjami, organizacjami w celu realizacji założonych działań. Zostanie przeprowadzona ewaluacja i monitoring z realizacji założonych zadań. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę osiągniętych wskaźników z ich realizacji. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie tych dotychczas ustalonych.

Podmioty lokalnego systemu wsparcia rodziny będą przekazywać sprawozdania z realizacji własnych zadań, zawartych w niniejszym Programie w formie elektronicznej na adres email: lub formie papierowej na adres Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzgowie, w terminie do 10 lutego każdego roku.

Monitorowanie Programu odbywać się będzie poprzez przedłożenie przez Burmistrza Rzgowa Radzie Miejskiej w terminie do 31 marca każdego roku sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, którego integralną częścią jest sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny. Sprawozdanie zostanie sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji Programu.

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzgowie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Zgodnie z art. 179 ust. 2 ustawy Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Realizacja "Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2022-2024" przyjętego uchwałą Nr XLIV/430/2022 Rady Miejskiej w Rzgowie z 26.01.2022 r. dobiegła końca. Wobec powyższego należy przyjąć do realizacji na kolejne lata następny program.

„Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rzgów na lata 2025-2027” stanowi naturalną kontynuację działań podejmowanych w ramach "Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2022-2024". Jego celem jest udzielanie wsparcia rodzinom zamieszkującym w gminie Rzgów, przeżywającym trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Zaproponowany Program ma na uwadze dobro rodziny jako naturalnego środowiska wychowawczego. Zaplanowane działania koncentruje na dzieciach, które potrzebują ochrony i pomocy ze strony dorosłych. Realizacja celów Programu powinna zapewnić wielopłaszczyznowe wsparcie rodzinom przeżywającym trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.